

ÍNDEX

1. Definició de nivell i objectius

1.1 Definició de nivell

1.2 Objectius generals de nivell

1.3 Objectius per activitat de llengua

2. Competències generals per a l'aprenentatge de la llengua i per a la comunicació

2.1 Actituds

2.1.1 Actituds que afavoreixen l'èxit de l'aprenentatge

2.1.2 Actituds que afavoreixen el procés d'aprenentatge d'una llengua

2.1.3 Actituds que afavoreixen l'adquisició d'una consciència intercultural

2.2 Estratègies per a l'aprenentatge de la llengua

2.2.1 Estratègies cognitives

2.2.2 Estratègies metacognitives

2.2.3 Estratègies socioafectives

2.3 Competència digital

3. Competència lingüística comunicativa

3.1 Competència i continguts nocional-funcionals

3.1.1 Funcions

3.1.2 Nocions

3.2 Competència i continguts discursius

3.2.1 Adequació al context

3.2.2 Coherència i cohesió textual

3.2.2.1 Organització i estructuració del text segons la macrofunció

3.2.2.2 Organització interna del text

3.2.2.3 Relacions sintàctiques i semàntiques per tal de mantenir el referent

3.2.2.4 Relacions semàntiques entre les parts del text

3.3 Competència i continguts socioculturals i sociolingüístics

3.4 Competències i continguts per a activitats de llengua

3.4.1 Comprensió oral i escrita

3.4.1.1 Textos i àmbits d'ús

3.4.1.2 Estratègies de recepció

3.4.2 Expressió i interacció oral i escrita

3.4.2.1 Textos i àmbits d'ús

3.4.2.2 Estratègies de producció

3.4.2.3 Estratègies d'interacció

- 3.4.3 Mediació
 - 3.4.3.1 Activitats de mediació
 - 3.4.3.2 Estratègies de mediació
- 3.5 Competència i continguts lingüístics
 - 3.5.1 Lèxico-semàntics
 - 3.5.2 Morfosintàctics
 - 3.5.3 Fonètico-fonològics
 - 3.5.4 Ortotipogràfics
- 4. Criteris d'avaluació

1. Definició de nivell i objectius

1. Definició de nivell

El Nivell Intermedi B2 té com a finalitat principal capacitar l'alumnat per a l'ús de l'idioma en situacions habituals i també algunes de més específiques o complexes en els àmbits personal, públic, professional i educatiu, receptivament i productivament, tant de forma parlada com escrita, presencialment o a través de mitjans tècnics, amb la suficient fluïdesa i naturalitat perquè la comunicació es faci gairebé sense esforç amb usuaris d'altres llengües.

Per aconseguir aquesta finalitat, l'alumnat haurà d'adquirir les competències, estratègies i els continguts que li permetin mediar entre textos i parlants d'una o més d'una llengua, així com interactuar, comprendre i produir textos orals i escrits complexos conceptualment i lingüísticament en una varietat de llengua estàndard, amb un repertori lèxic ampli amb expressions idiomàtiques d'ús comú que permeti percebre i expressar matisos de significat, sobre temes generals, actuals, del propi interès o del camp d'especialització del parlant.

1.2 Objectius generals de nivell

1. Utilitzar l'idioma amb eficàcia, de forma fluida i amb un grau elevat de precisió, en un ventall ampli de situacions de la vida quotidiana, d'aprenentatge i d'altres, i com a mitjà d'expressió personal, mostrant cert domini dels seus aspectes formals i discursius, un grau elevat d'adequació del discurs a la situació comunicativa i una certa riquesa lèxica.
2. Optimitzar el coneixement dels valors d'altres cultures, havent-los contrastat amb els valors propis, amb l'objectiu d'afavorir i enriquir la comunicació.
3. Utilitzar les estratègies lingüístiques i d'aprenentatge desenvolupades, per reflexionar i corregir els propis errors i mancances en l'expressió i en la comprensió, tant orals com escrites.
4. Mostrar un cert domini dels usos i convencions socials de la llengua i dels diferents registres. Reconèixer i entendre diferents varietats de la llengua.
5. Continuar l'aprenentatge de la llengua objecte d'estudi de forma autònoma un cop acabats els estudis d'aquest nivell.
6. Integrar i combinar el conjunt de les competències, habilitats, estratègies i actituds que formen part del bagatge personal previ o adquirit al llarg del procés d'aprenentatge d'un o més idiomes, per desenvolupar una competència plurilingüe i pluricultural.
7. Reconèixer el potencial de les tecnologies digitals com a mitjà per a l'expressió, interacció, col·laboració i creació de continguts i coneixement.

1.3 Objectius per activitat de llengua

Recepció

Comprendre amb suficient facilitat el sentit general, la informació essencial, els punts principals, els detalls més rellevants i les opinions i actituds tant implícites com explícites

de textos orals i escrits, textos llargs i de certa complexitat, conceptualment i estructuralment complexos, que tractin sobre temes diversos de caràcter general, personal o dins del camp d'interès o especialització propi, sempre que els parlants dels textos orals articulin a una velocitat normal, en alguna varietat estàndard de la llengua i a través de qualsevol canal, i fins i tot quan les condicions d'audició no siguin bones i sempre que se'n puguin rellegir les seccions difícils i que l'autor escrigui en alguna varietat estàndard de la llengua i usi expressions idiomàtiques d'ús comú.

Producció

Produir i coproduir textos orals i escrits d'una certa extensió, clars, ben organitzats, prou detallats i adequats a l'interlocutor i al propòsit comunicatiu específics, sobre una àmplia sèrie de temes diversos d'interès general, personal o dins del camp d'especialització propi, en una varietat de registres i estil estàndard i independentment del suport i del canal, amb una correcció que li permeti comunicar-se amb eficàcia utilitzant apropiadament una gamma àmplia de recursos lingüístics propis de la llengua i adequant amb eficàcia el registre i l'estil a la situació comunicativa. Pel que fa a la producció oral, amb una pronunciació i entonació clares i naturals, i un cert grau d'espontaneïtat i de fluïdesa tot i que encara pugui cometre errors esporàdics que, essent-ne conscient, pot corregir.

Interacció

Participar de forma activa en converses i discussions, orals o escrites, i comunicar-se espontàniament amb parlants de la llengua estrangera, tant cara a cara com en línia, en una àmplia gamma de temes generals, acadèmics, professionals o de lleure, amb un bon control gramatical i sense gaire senyal d'haver de restringir el que vol dir, adoptant un nivell de formalitat adequat a les circumstàncies. Interactuar amb una certa fluïdesa, precisió, eficàcia i espontaneïtat.

Mediació

Mediar entre parlants de la llengua meta o de diferents llengües en situacions tant habituals com més específiques i de més complexitat en els àmbits personal, públic, educatiu i ocupacional, animant a participar en la conversa i a crear una cultura comunicativa comuna. Reformular amb detall un text complex però ben estructurat, per a un mateix o bé per a una altra persona, simplificant-lo o amplificant-lo amb diferents finalitats: superar una barrera lingüística, cultural, semàntica o tècnica.

2. Competències generals per a l'aprenentatge de la llengua i per a la comunicació

2.1 Actituds

En l'aprenentatge i l'adquisició de llengües es dona una gran importància als factors psicològics i afectius en el procés d'aprenentatge de la llengua i de la cultura que aquella

representa. Aquests factors exerceixen la màxima influència en l'èxit o fracàs de l'aprenentatge de la llengua i de les relacions interculturals en què participa.

Una actitud és una disposició d'ànim que s'aprèn, tot i que de vegades estigui estretament relacionada amb trets de la personalitat. Per això, el professorat haurà d'esmerçar temps i esforços per ajudar l'alumnat a reconèixer el pes de les actituds en el procés d'aprenentatge, a identificar les pròpies, i treballar en el desenvolupament de les adequades per aconseguir l'èxit en l'aprenentatge.

2.1.1 Actituds que afavoreixen l'èxit de l'aprenentatge

- Reconeixement del fet que cadascú és el protagonista del seu aprenentatge i n'ha d'assumir la gestió i la responsabilitat.
- Valoració de l'autoestima, la responsabilitat personal, l'esforç, la concentració, la voluntat i les pròpies capacitats.
- Valoració de la motivació, la curiositat i l'obertura cap a nous coneixements.
- Interès per manifestar creativitat i imaginació, i per experimentar.
- Reconeixement dels diferents estils d'aprenentatge, i predisposició a aprendre i adoptar els que millor hi escaiguin.
- Interès per adquirir autonomia en el procés d'aprenentatge.
- Superació de l'ansietat davant les noves experiències.
- Interès per desenvolupar constància i mètode de treball.

2.1.2 Actituds que afavoreixen el procés d'aprenentatge d'una llengua

- Valoració de l'aprenentatge d'una llengua com a eina de desenvolupament personal.
- Valoració de la importància de conèixer una llengua estrangera per als estudis i la feina.
- Consciència del fet que l'aprenentatge d'una llengua requereix motivació i esforç.
- Definició de les necessitats i els interessos personals a l'hora d'aprendre una nova llengua.
- Establiment d'objectius assumibles i observables a curt termini.
- Aprofitament dels coneixements i les experiències de què es disposa, tant lingüístiques com no lingüístiques, com a mitjà per facilitar l'adquisició dels nous coneixements.
- Reconeixement de la utilitat de transferir els coneixements i les estratègies d'aprenentatge d'una llengua a una altra.
- Disposició a experimentar i a intentar activar els recursos i les estratègies de què es disposa.
- Reconeixement del fet que l'error és necessari per aprendre.
- Valoració de l'enriquiment personal que suposa la relació amb els altres estudiants i els professors.
- Reconeixement del fet que el treball en grup i cooperatiu dona l'oportunitat d'experimentar i de comunicar-se en la llengua que s'aprèn.
- Valoració de l'adquisició d'estratègies que poden ser transferibles a altres aprenentatges.
- Interès per comunicar-se i expressar-se oralment i per escrit amb persones que parlen la llengua objecte d'aprenentatge.

- Consciència de la importància de la forma en la interacció, per tal d'expressar-se amb correcció i precisió.
- Consciència de la importància d'adequar els continguts de l'actuació oral o escrita al context comunicatiu en què es produeix.
- Consciència de la importància de l'avaluació com a instrument que permet regular el procés d'aprenentatge.
- Consciència de la importància de l'autoavaluació com a mitjà d'avaluació i gestió del propi procés d'aprenentatge.
- Consciència de la importància de la utilització de les noves tecnologies com a mitjà d'aprenentatge i d'intercanvi lingüístic i cultural.
- Consciència de la importància d'aportar els coneixements lingüístics propis, com a mediador, en situacions en què persones de diferents llengües necessiten comunicar-se i no disposen d'una llengua comuna.

2.1.3 Actituds que afavoreixen l'adquisició d'una consciència intercultural

- Valoració positiva de les diferències culturals com a font d'enriquiment i creixement personal.
- Anàlisi crítica de les pròpies valoracions d'altres cultures.
- Reconeixement de la dificultat, i de vegades la impossibilitat, de comparar realitats culturals diferents.
- Superació dels prejudicis i estereotips sobre les cultures i els pobles.
- Acceptació de l'alteritat i la diferència: respecte i tolerància.
- Valoració de l'enriquiment i creixement personal que suposa el contacte amb persones d'altres cultures.
- Valoració de la llengua com a vehicle d'expressió d'una realitat social i cultural, de les seves creences i valors.

2.2 Estratègies per a l'aprenentatge de la llengua

Les estratègies d'aprenentatge afavoreixen el procés d'aprenentatge propi en la mesura que, d'una banda, promouen que l'alumne assagi amb els mitjans, les tècniques i els procediments que li resultin més rendibles i, de l'altra, estimulen el desenvolupament de l'autonomia i del treball col·laboratiu, així com de la responsabilitat en l'aprenentatge.

La capacitat d'aprenentatge també es pot concebre com la predisposició o l'habilitat per descobrir allò que és diferent, tant si es tracta d'una altra llengua, com d'una altra cultura, d'altres persones o de nous coneixements. El saber aprendre pot incloure graus i combinacions de molts aspectes del saber ser, dels coneixements i del saber fer.

Les estratègies que s'enuncien a continuació segueixen els passos del procés d'aprenentatge d'una llengua i, encara que algunes poden formar part del bagatge conscient o inconscient de l'aprenent de llengües, en tots els casos es poden practicar i fer-les conscients per tal d'utilitzar-les i automatitzar-les per agilitar l'aprenentatge.

2.2.1 Estratègies cognitives

Reflexió sobre la comunicació i la llengua. Raonament sobre el fet comunicatiu i els elements d'una situació comunicativa.

- Presa de consciència i explicitació de coneixements sobre la comunicació i la llengua.
- Presa de consciència de com s'aprèn la llengua per afavorir el procés d'aprenentatge.
- Formulació d'hipòtesis referides al significat, funció i/o ús de diferents elements o aspectes de la llengua. Raonament i verificació de les hipòtesis formulades.
- Deducció de les normes d'ús de la llengua estrangera per analogia amb les pròpies o a partir d'exemples contextualitzats.
- Aplicació dels coneixements sobre la llengua pròpia o altres de conegudes per facilitar el nou aprenentatge.
- Reconeixement de les diferències d'ús entre el codi oral i l'escrit i entre els diferents registres.

2.2.2 Estratègies metacognitives

Reflexió sobre el procés, l'aprenentatge:

- Apropiació de la terminologia necessària.
- Comprensió del paper de l'error.
- Utilització de tècniques d'estudi i eines de treball.
- Desenvolupament del propi estil d'aprenentatge.
- Desenvolupament de l'autonomia i control del propi procés d'aprenentatge.
- Utilització de l'autoavaluació i la coavaluació com element de millora del procés.

2.2.3 Estratègies socioafectives

Desenvolupament d'estratègies que permeten a l'aprenent valorar i reforçar la seva motivació per practicar la llengua i col·laborar amb d'altres per al seu aprenentatge:

- Acceptació que la comprensió parcial o superficial d'una situació comunicativa no impedeix mobilitzar els recursos i tècniques disponibles per a sentir-se competent en el desenvolupament de tasques d'aprenentatge i comunicatives.
- Capacitat de formular objectius clars i possibles per reforçar la motivació.
- Presa de consciència de la importància dels companys com a font d'aprenentatge a classe i fora de classe.
- Capacitat d'oferir i demanar ajut per construir el propi coneixement.
- Predisposició a rebre la retroalimentació del professor sobre el procés d'aprenentatge.
- Aprofitament de totes les ocasions possibles per establir contacte, fora de l'aula, amb la llengua que s'aprèn (contacte amb persones, lectures, audicions...).
- Capacitat d'assumir riscos per experimentar amb els nous aprenentatges.

2.3 Competència digital

Disposició a experimentar amb les tecnologies digitals:

- Valoració de la interacció mitjançant les tecnologies digitals per facilitar la construcció de continguts i coneixement. Identificació dels punts forts i febles dels diferents mitjans.

Identificació de la seva utilitat segons el context.

- Valoració de la col·laboració mitjançant les tecnologies digitals. Consciència del fet que els processos col·laboratius faciliten la construcció de continguts i coneixements.

Coneixement de les dinàmiques del treball col·laboratiu.

- Consciència del fet que diferents cultures tenen pràctiques diferents de comunicació i interacció. Flexibilitat per adaptar-se als diferents entorns de comunicació digital.

- Valoració de la comunicació multimodal, i del valor afegit que aporten els diferents recursos semiòtics emprats (text escrit, imatge, àudio, vídeo, etc.). Flexibilitat per adaptar la informació que es vol transmetre segons el mitjà escollit.

3. Competència lingüística comunicativa

3.1 Competència i continguts nocional-funcionals

Qualsevol enunciat implica una o més d'una funció, que tenen a veure amb la intenció comunicativa del parlant i l'expressió de nocions que s'hi relacionen a través de les quals l'usuari de la llengua es refereix a conceptes abstractes (existència, temps, quantitat, qualitat, etc.) o concrets (feina, oci, aliments, etc.).

3.1.1 Funcions

- Iniciació i manteniment de relacions personals i socials habituals: Presentar-se i respondre a una presentació; saludar i respondre a una salutació; demanar transmetre una salutació; acomiadar-se; convidar; acceptar o declinar una invitació; agrair i respondre a un agraïment; atreure l'atenció; demanar disculpes i perdó; perdonar; donar, acceptar i refusar excuses; donar la benvinguda; expressar aprovació; felicitar i respondre a una felicitació; interessar-se per algú o per quelcom; respondre a mostres d'interès; fer compliments; lamentar un fet; compadir-se; expressar condol.

- Intercanvi de coneixements i d'informació: Afirmar; negar; anunciar (projectes, decisions...); assentir; dissentir; classificar; comparar; confirmar la veracitat d'un fet; confirmar i demanar confirmació; postillar; corroborar; desmentir; expressar curiositat; descriure les qualitats físiques i valoratives de persones, objectes, productes, llocs, situacions, activitats, esdeveniments, procediments, processos i canvis; donar, oferir i demanar informació; demanar i donar indicacions; expressar coneixement o desconeixement; expressar dubte i certesa; identificar/-se; narrar fets o esdeveniments passats puntuals i habituals; descriure estats i situacions presents; expressar esdeveniments futurs i prediccions a curt, mitjà i llarg termini; recordar alguna cosa a algú, comprovar i expressar si es recorda una cosa; rectificar; fer avisos i advertiments; acusar; defensar; excusar.

- Expressió del gust i de la preferència, de la satisfacció i del desgrat: Expressar desig, rebuig, desinterès, interès, indiferència, aprovació, desaprovació; elogiar; menysprear; recriminar, retreure, renyar.
- Expressió de sentiments, d'actituds, d'estat físic i anímic: Expressar alegria, felicitat, tristesa, disgust; expressar simpatia, antipatia, admiració, decepció, afecte, amor, odi, confiança, desconfiança envers algú; expressar l'estat físic, de salut o d'ànim; ansietat, diversió, avorriment, esperança, dolor, alleujament, irritació, preocupació, sorpresa, temor, tranquil·litat, resignació, vergonya.
- Expressió de l'opinió, de l'acord i del desacord, del dubte i de la hipòtesi: Demanar, expressar i argumentar una opinió o creença amb diferents graus de fermesa; expressar acord i desacord; objectar; queixar-se; reclamar; replicar; rectificar; rebatre; expressar certesa, dubte, escepticisme, incredulitat; formular conjectures, condicions i hipòtesis sobre esdeveniments presents, passats i futurs; predir; suposar; valorar un fet com a probable o improbable, a causa o conseqüència d'un altre, com a contingent o com a versemblant.
- Expressió de la necessitat, de la intenció i de la voluntat de fer alguna cosa: Demanar alguna cosa; sol·licitar, suplicar alguna cosa; demanar ajut; expressar i demanar el propòsit, la intenció o la voluntat de fer alguna cosa; accedir o negar-se a fer una cosa; admetre; consentir; convidar; prometre, jurar; retractar-se; expressar intencions i decisions sobre accions futures.
- Formulació de consells, de suggeriments i d'ofertaments: Demanar consell, aconsellar i desaconsellar; recomanar; avisar; advertir; prevenir algú en contra d'alguna cosa o d'una persona; animar i desanimar, proposar, suggerir; expressar el desig que algú faci alguna cosa; recordar alguna cosa a una persona; convidar; oferir alguna cosa; oferir, acceptar o refusar ajut; oferir-se a fer alguna cosa; prometre; acceptar o refusar un suggeriment.
- Expressió d'ordres, de prohibicions i de permisos: Demanar i donar instruccions; donar ordres; persuadir, dissuadir; prohibir; exigir; demanar que es faci alguna cosa; demanar un favor, necessitat o obligació; demanar, donar i denegar permís; restringir; censurar; amenaçar; intimidar; demanar autorització, autoritzar i denegar autorització.

3.1.2 Nocions

Reconeixement, comprensió i producció dels significats associats als continguts nacionals per expressar:

- Expressió de les entitats i les seves propietats: presència i absència; existència i inexistència; qualitat intrínseca i valorativa; quantitat (definida, indefinida i grau).
- L'espai i les relacions espacials (ubicació, posició, moviment, origen, direcció, destinació, distància, disposició i ordre).
- El temps (situació en el temps, durada, freqüència) i les relacions temporals (seqüència, anterioritat, posterioritat, simultaneïtat i imminència).

- El mode.
- Estats, esdeveniments, accions, processos i activitats: l'aspecte puntual, perfectiu o imperfectiu, futur, duratiu, repetitiu, progressiu, habitual...; la modalitat (capacitat, necessitat, possibilitat, probabilitat, voluntat, permís, obligació, prohibició, intenció, coneixement, dubte, esperança, intenció, certesa).
- Relacions lògiques entre estats, processos i activitats: conjunció, disjunció, oposició, contrast, concessió, comparació, condició, causa, conseqüència, finalitat, resultat, correlació, alternança, equivalència, inclusió, exclusió.

3.2 Competència i continguts discursius

Coneixement, comprensió i producció del text com a unitat mínima de l'activitat lingüística (discurs oral i discurs escrit) produït en un àmbit concret.

3.2.1 Adequació al context

Relació del text amb el context:

- Elements que formen part del context: participants (característiques, relacions entre ells, intenció comunicativa), situació (canal, lloc, temps).
- Elements contextuals que condicionen el discurs oral i escrit: tipus de text; format i estructura; varietat i registre (llengua oral/llengua escrita; registre formal/informal; neutre; varietat estàndard/no estàndard); tema (enfocament i contingut); selecció d'elements sintàctics i lèxics; elements fonètico-fonològics o ortotipogràfics.

3.2.2 Coherència i cohesió textual

La coherència és la unitat semàntica i informativa del text, que es construeix a partir de la selecció i organització de la informació. La coherència de contingut està relacionada amb la cohesió, ja que és el mecanisme per relacionar elements del text amb el context o amb les paraules del mateix text per tal d'establir les relacions de significat al llarg del discurs.

3.2.2.1 Organització i estructuració del text segons la macrofunció: descripció, narració, argumentació, exposició.

3.2.2.2 Organització interna del text: inici, desenvolupament i final de la unitat textual.

3.2.2.3 Relacions sintàctiques i semàntiques per tal de mantenir el referent:

- Procediments lèxics: repeticions (*Hizkuntzak ikastea zuen gogoko, eta hizkuntza guztien artean, gure hizkuntza gutxiak erakartzen omen zuen*); sinònims (*Elkarreragina garrantzitsua da, interakzio hori taldeka egingo duzue.*) i antònims (*Ez zuen ibilera dotorea, traketsa baizik*); hipònims (*Txakurra ekarri zuen eskolara, animalia txikia-txikia baita Jonena*) i hiperònims (*Etxeko altzariak dotoreak ziren: jangelako mahaia eta armairua bereziki*); metàfores (*Maialen Chourraut azeria bezain azkarra da*) i metonímies (*Urteurreneko ospakizunean kopa bana hartuko dugu*); proformes lèxiques (*-Festan Mirenekin hitz egin behar dugu, Aitor. -Horri buruz ez dut hitz egin nahi ere*); referències semàntiques basades en el coneixement del món (*D ereduan ikasitakoa da Jordi*).

- Procediments sintàctics: anàfora (referència a elements esmentats en el discurs o presents en el context; *Areto nagusian elkar ezagutuko dugu. Hantxe bertan egingo ditugu aurkezpenak*); catàfora (referència anticipada a un element o una part del discurs; *Zera aipatu nahi dizuet, badela liburu horretan oinarritutako film interesgarri bat*); el-lipsi (absència d'un element del discurs; malgrat l'absència, l'element és interpretable pel context: *Astearteetan euskara eskoletara etortzen naiz eta ostegunetan frantsesekoetara*).

3.2.2.4 Relacions semàntiques entre les parts del text.

Els marcadors discursius i els connectors:

- Organització global del text: marcadors per iniciar (*presa de contacte: arratsalde on denoi, zuengana jotzen dut, eskutitz honen arrazoia, gauza bat galdetu nahi nizuen, ba al zenekiten?, gaiari helduz, haria berreskuratuz; lehen-lehenik, lehenik eta behin, hasteko*); per ordenar (*batetik // bestetik, alde batetik // beste alde batetik, hirugarrenik, bestalde*); per concloure o resumir (*laburbilduz, hitz gutxitan esateko, azken batean*); per acabar (*azkenik, bukatzeko / amaitzeko, nire partetik besterik ez*).

- Posicionament de l'emissor: *nire ustetan, nire uste apalean, ni(k) neu(k)...*

-Tractament de la informació: reformulació (*alegia, hau da, hobeto esandan*), exemplificació (*esaterako, esate baterako, hala nola*), introducció de temes (*zinemari dagokionez, kutsadura dela eta*).

- Connectors per relacionar parts del text: sumatius (*horrezaz gain / horretaz gain, are gehiago*), contrastius (*berriz, aldiz, dena den, hala eta guztiz ere, nola nahi ere*) causatius (*izan ere, horrexegatik*), consecutius (*hortaz, beraz, hau dela eta, bada*), condicionals (*-(e)z gero, baldin ba, ustez, aukeran*) finals (*-tzeko, -tzeko asmoa, lortu asmoz*) temporals (*antzina, lehengo batean, ordura arte*)...

- Marcadors propis del discurs oral: demanda de confirmació o acord (*ados al zaudete?, bat al zatozte?*), advertència (*aizu, kontuz, erne*), acord (*ados, bale?, bai?*), desacord (*ez nago ados, inondik inora, ez bada!*), tancament (*besterik ez, kitto, listo*), etc.

3.3 Competència i continguts socioculturals i sociolingüístics

El coneixement de la societat i de la cultura de la comunitat o comunitats en què es parla la llengua objecte d'estudi és un aspecte del coneixement del món que té especial rellevància en el context de l'aprenentatge d'una llengua, ja que és probable que no formi part de l'experiència prèvia de l'estudiant o que el seu coneixement estigui deformat pels estereotips.

Aquest coneixement, conjunt de creences i valors que conformen la identitat dels individus i dels pobles configura una manera de veure i d'entendre el món i incideix en la forma de comunicar-se amb els altres. Caldrà desenvolupar en l'alumnat una consciència intercultural que li permeti fer-se conscient i interpretar les situacions de comunicació i les convencions socials amb què es trobarà en els seus intercanvis interculturals.

A continuació es llisten els àmbits que poden estar relacionats amb els trets distintius de la societat i la cultura de la llengua que s'estudia.

Vida quotidiana

- Horaris i hàbits d'estudi i de treball
- Hàbits alimentaris: dieta, horaris, comportament a taula, etc.
- Vacances i festes
- Activitats de lleure

Relacions interpersonals

- Estructura familiar i relacions de parentiu
- Relacions entre generacions
- Relacions entre homes i dones
- Relacions entre coneguts i desconeguts
- Relacions a la feina
- Estructura de la societat i relacions amb les institucions (grups socials, partits polítics, administració, etc.)

Condicions de vida

- Nivell de vida (diferències regionals, ètniques i de grup social)
- Habitatge
- Prestacions socials (educació, sanitat, pensions, etc.)
- Entorn (paisatge, clima, etc.)
- Trets socioeconòmics (comerç, turisme, noves tecnologies, etc.)

Valors i creences

- Cultura, costums i tradicions
- Història i identitat nacional
- Canvis en l'estructura social
- Creences religioses
- Altres cultures i grups socials (països estrangers, turistes, immigrants)
- Manifestacions artístiques (literatura, arts plàstiques, etc.)
- Estereotips i tabús.
- Sentit de l'humor.

Llenguatge corporal

- Gestos, postures i expressions facials
- Ús de la veu
- Contacte visual, físic i proxèmic

Convencions socials i rituals

- Fórmules de cortesia, tractament i ús dels registres
- Pautes de comportament social (puntualitat, indumentària, visites, regals, etc.)
- Celebracions (festes familiars, tradicionals etc.)
- Actituds, convencions i tabús en les interaccions
- Pràctiques religioses, ritus i cerimònies (naixements, casaments, enterraments, etc.)
- Celebracions, festivals, etc.

3.4 Competències i continguts per a activitats de llengua

Els usuaris de la llengua duen a terme activitats comunicatives de recepció, producció, interacció i mediació, i usen estratègies per mobilitzar els seus recursos i coneixements per assolir els objectius comunicatius.

En qualsevol acte comunicatiu es produeixen textos, els quals tenen moltes funcions diferents en la vida social. El mitjà, la finalitat i la funció determinen diferències no només en el context del missatge, sinó també en la seva estructura i presentació, i en les estratègies emprades per a la recepció i la producció. Els textos poden ser de diferent tipologia, amb varietat de macrofuncions i funcions, i es produeixen en àmbits que determinen les finalitats i els temes.

Les estratègies són un mitjà que la persona usuària d'una llengua utilitza per mobilitzar i equilibrar els recursos de què disposa per tal de respondre a les exigències comunicatives de la situació i assolir amb èxit un objectiu concret. La utilització d'estratègies comunicatives no s'ha d'interpretar com una manera d'esmenar carències lingüístiques o de comunicació, sinó com l'aplicació d'uns principis metacognitius (planificació, execució, avaluació i reparació) a les diferents formes de les habilitats comunicatives: la recepció, la producció, la interacció i la mediació. El progrés en l'aprenentatge d'una llengua s'evidencia per la capacitat de l'aprenent de dur a terme actes comunicatius i utilitzar estratègies comunicatives.

3.4.1 Comprensió oral i escrita

3.4.1.1 Textos i àmbits d'ús

Activitats de producció de textos orals i escrits:

- de l'àmbit personal, públic, professional, educatiu;
- en un registre informal, semiformal i formal;
- en llenguatge estàndard i articulats de manera clarament estructurada;
- sobre temes generals, concrets i abstractes, relacionats amb la vida quotidiana, l'aprenentatge, l'actualitat, la feina o amb el propi interès;
- de diferents macrofuncions (narració, descripció, argumentació, exposició, instrucció);
- de diferents tipus de textos: anuncis, declaracions, converses informals i formals, debats, tertúlies, xerrades, correus electrònics, cartes, piulades, missatges escrits o de veu, notes, informes, notícies, presentacions, reportatges, entrevistes, articles, contes, novel·les, cançons, poemes, assajos, instruccions d'ús, catàlegs, prospectes, llibres de text, diccionaris bilingües i monolingües, obres de referència i consulta, pel·lícules, espectacles, publicitat, tires còmiques, acudits...);
- cara a cara, per televisió, davant d'una audiència, per telèfon o altres mitjans tècnics, en suport paper o en suport digital o multimèdia.

3.4.1.2 Estratègies de recepció

Planificació

- Mobilització i coordinació dels recursos de què es disposa: competències generals i comunicatives.
- Identificació del context en què es produeix la situació comunicativa i presa de consciència dels coneixements previs que se'n tenen.
- Adequació del tipus d'audició o lectura (comprensió global, selectiva, exhaustiva, interpretativa) a les diferents intencions de la persona oient o lectora, i a la funció i tipologia del text.

Execució

- Deducció, inferència i formulació d'hipòtesis a partir d'idees, preconceptes i coneixements previs.
- Inferència i formulació d'hipòtesis sobre significats a partir de la comprensió d'elements significatius, lingüístics i paralingüístics: imatges, disposició del text, llenguatge no verbal, suport, font, etc.
- Confirmació d'hipòtesis a partir de la interrelació dels elements significatius del text.

Avaluació i reparació

- Verificació o reformulació d'hipòtesis.

3.4.2 Expressió i interacció oral i escrita

3.4.2.1 Textos i àmbits d'ús

Activitats de producció de textos orals i escrits:

- de l'àmbit personal, públic, professional, educatiu;
- en un registre informal, semiformal i formal;
- en llenguatge estàndard i articulats de manera clarament estructurada;
- sobre temes generals i habituals en la vida quotidiana o relacionats amb l'aprenentatge, la feina o amb el propi interès;
- de diferents macrofuncions (narració, descripció, argumentació, exposició, instrucció);
- de diferents tipus: històries, anècdotes, presentacions preparades, informes, converses informals, formals i transaccionals, debats, tertúlies, sol·licituds, entrevistes, enquestes, notes, apunts, formularis, CV, cartes informals i formals, cançons, poemes, contes, textos literaris, anuncis, missatges, correus electrònics, xats, fòrums, blogs, simulacions...
- emesos cara a cara, per televisió, davant d'una audiència, per telèfon o altres mitjans tècnics, en suport paper o en suport digital o multimèdia;
- produïts individualment o de forma col·laborativa.

3.4.2.2 Estratègies de producció

Planificació

- Establiment dels requeriments de la tasca, identificació del context en què es produeix la situació comunicativa i avaluació dels propis coneixements del món.

- Mobilització i coordinació dels recursos de què es disposa: competències generals i comunicatives.
- Adequació del text (oral o escrit) al destinatari (funció del text, àmbit i canal, registre, estructura i cohesió del discurs).
- Adaptació de la tasca i del missatge als recursos lingüístics disponibles (augment o disminució de la complexitat de la tasca i del discurs produït).

Execució

- Ajustament als models i fórmules de cada tipus de text per expressar el missatge amb claredat, coherència i estructura adequada.
- Compensació de les carències lingüístiques mitjançant procediments lingüístics (p.e. modificar paraules de significat similar, definir o parafrasejar un terme o expressió), para-lingüístics o paratextuals (p. e. demanar ajuda; assenyalar objectes, usar dítctics o realitzar accions que aclareixin el significat; usar llenguatge corporal culturalment pertinent, com gestos, expressions facials, postures, contacte visual o corporal, proxèmica), o usar sons extralingüístics i qualitats prosòdiques convencionals).
- Composició i articulació del discurs, integrant elements verbals i no verbals al missatge.
- Localització i ús adequat dels recursos lingüístics o temàtics (ús d'un diccionari o gramàtica, obtenció d'ajuda, etc.).
- Ús de fragments de discurs coneguts per l'usuari i que li donen seguretat (locucions, expressions, modismes, etc.).
- Ús d'estratègies d'assoliment: provar expressions noves sense bloquejar la comunicació, ajustant el nivell de la tasca a l'alça.

Avaluació i reparació

- En l'expressió oral, valoració de l'èxit de la comunicació o modificació del discurs per aconseguir-lo, a partir de la pròpia autoavaluació o la retroalimentació que es rep de l'audiència a través de la seva reacció oral, gestual o expressió facial.
- En l'expressió escrita, possibilitat de control de la producció, tant des del punt de vista comunicatiu com lingüístic (revisió, correcció...).
- En l'expressió oral i escrita, aprofitament de la retroalimentació que rep dels companys pel que fa tant als aspectes comunicatius com als aspectes lingüístics.

3.4.2.3 Estratègies d'interacció

Les estratègies d'interacció permeten als interlocutors contribuir al procés de coconstrucció del discurs i del significat. Aquestes estratègies són les següents:

Planificació

- Previsió del tipus d'intercanvis possibles tenint en compte la informació que es comparteix i la nova informació que es vol donar o obtenir.
- Consideració de la distància comunicativa entre el parlant i els interlocutors, i la coincidència o no en el temps i en l'espai.
- Consideració de les regles de la interacció d'acord amb el canal, el sistema de comunicació i els tipus de text més adequats per a la finalitat comunicativa.

Execució

- Presa de paraula per tenir la iniciativa en el discurs o invitar els altres a participar en la conversa o discussió.
- Manteniment de la conversa, gestió de la discussió o confirmació de la comprensió mútua.
- Col·laboració en el desenvolupament de les idees i de les tasques comunes.
- Utilització de tècniques per afrontar els imprevistos.

Avaluació i reparació

- Valoració de l'èxit de la comunicació o modificació del discurs per aconseguir-lo a partir de la pròpia autoavaluació o la retroalimentació que facilita la persona interlocutora amb la seva reacció escrita o oral (gestual o d'expressió facial).
- Ús d'estratègies cooperatives per facilitar ajut i demanar-lo per clarificar possibles malentesos, repetint o reformulant el que sigui necessari.

3.4.3 Mediació

S'entén per mediació l'activitat del llenguatge consistent a facilitar cara a cara o en línia la comunicació entre parlants i/o a reformular, de manera oral o escrita, un text amb diferents propòsits: superar algun obstacle, adequar el discurs a l'interlocutor i a la situació comunicativa, etc. La mediació també és un procés social i cultural de creació de condicions per a la comunicació i la cooperació.

3.4.3.1 Activitats de mediació

3.4.3.1.1 Activitats de mediació lingüística oral i/o escrita

Impliquen reformular un text per a un mateix o bé per a una altra persona:

- Transmissió d'informació específica. Per exemple, escriure un informe amb les decisions preses en una reunió.
- Explicació de dades. Per exemple, interpretar i descriure de manera fiable informació detallada a diagrames o gràfics complexos sobre temes del seu interès.
- Resum, comparació i explicació de la informació principal d'un text.
- Traducció oral de textos complexos sobre temes del seu interès i traduccions escrites clarament estructurades en llenguatge d'ús corrent.
- Presa acurada de notes en conferències i reunions.
- Resposta personal a un input oral, escrit o multimodal. Per exemple, descriure les seves emocions respecte a una obra o fotografia i descriure què ha evocat aquestes emocions.
- Anàlisi i crítica de textos creatius. Per exemple, comparar dues obres tenint en compte els temes, els personatges i les escenes, buscant similituds i contrastos.

3.4.3.1.2 Activitats de mediació social i pluricultural

Impliquen d'una banda crear un context de treball col·laboratiu i de l'altra ajudar a establir un espai pluricultural i facilitar la comunicació en situacions delicades.

- Lideratge, gestió de la discussió i col·laboració en un grup de forma eficient i no intrusiva, reconduint el tema, discutint, sintetitzant el punt de vista del grup, focalitzant l'atenció i proposant acords.
- Foment del desenvolupament d'idees animant a trobar una solució, a justificar les seves idees o a relacionar-les amb el tema.
- Facilitació de l'entesa en un espai pluricultural i/o en situacions delicades i desacords apreciand perspectives, aclarint malentesos, discutint punts de vista i adaptant la seva actuació.

3.4.3.2 Estratègies de mediació

Planificació

- Establiment dels requeriments de la tasca, identificació del context en què es produeix la situació comunicativa i avaluació dels coneixements del món, tant els propis coneixements previs com els de les persones entre les quals s'estableix la mediació.
- Localització, mobilització i coordinació dels recursos de què es disposa: competències generals i comunicatives.
- Adaptació de la tasca i del missatge als recursos lingüístics disponibles i als de les persones per a les quals es fa la mediació (augment o disminució de la complexitat de la tasca i del discurs produït).
- Anticipació. Presa de consciència de les possibilitats i les equivalències de les llengües entre les quals es fa la mediació.

Execució

- Explicació de nous conceptes enllaçant amb coneixements previs, adaptant el llenguatge o simplificant informació complicada.
- Composició i articulació del discurs, integrant al missatge elements verbals i no verbals.
- Simplificació d'un text dens amplificant-lo o sintetitzant-lo.
- Transmissió dels punts principals.
- Aclariment, repetició o reformulació.
- Interpretació de les claus de comportament.
- Facilitació de la comunicació.

Avaluació i reparació

- Comprovació de la congruència entre els textos.
- Comprovació de la coherència i l'adequació del text en funció de la situació comunicativa.
- Matisació amb l'ajut de diccionaris.
- Consulta a altres persones o fonts.

3.5 Competència i continguts lingüístics

3.5.1 Lèxico-semàntics

3.5.1.1 Repertoris lèxics i utilització adequada dels mateixos (producció i comprensió) en els contextos a que es refereixen els objectius especificats per a aquest nivell.

3.5.1.2 Famílies lèxiques: mots polisèmics (*adar, sarrera, sagu: sarreran itxoingo zaitut eta bion sarrerak erosiko ditut*), paraules homònimes (*ehun, kutun: ehun horrek ehun hari mota omen ditu*) i parònimes (*nahiz, naiz: oinez nahiz bizikiletaz joaten naiz lanera*).

3.5.1.3 Paraules compostes i derivades.

Prefix: *aurre-* (*aurrezagutza, aurrematrikula*), *des-* (*desjabetze, desoreka*) *ez-* (*ezberdin, ezuste, ezizen*), *ber/bir-* (*birziklatu, berregin, berrargitaratu*), *sasi-* (*sasijakintsu*).

Derivació: sufixos de derivació de substantius i d'adjectius.

-gaitz (*sinesgaitz, sendagaitz*), *-garri* (*hunkigarri, baliagarri, zirraragarri, kaltegarri, oxidagarri, kutsagarri*), *-kada* (*betekada, eskukada*), *-keria* (*kirtenkeria, indarkeria*); *-koi* (*amakoi, etzekoi*) *-kor* (*hauskor, kutsakor, oxidakor, baikor*), *-kuntza* (*zapalkuntza, ebakuntza*), *-men/pen* (*sentipen, suntsipen*), *-ro* (*astiro, berriro*), *-ti* (*bakarti, beldurti, lotsati, negarti*), *-tzaile* (*bultzatzaile, ikertzaile iradokitzaile*).

Prestecs: *bioklima*

Composició:

- Substantiu + substantiu: *patata-tortilla, behi-esne, zinema-zuzendari...*
- Substantiu + adjectiu: *sudurmotz, hankaluze, betoker...*
- Verb + substantiu: *salneurri, jaiotegun, idazlan...*
- Verb + adjectiu: *ezkonberri, ulergaitz...*
- Composició copulativa: *gazi-geza, gazi-goza, joan-etorri...*
- *-aldi* (*Zinemaldi, Jazzaldi*), *-toki* (*eszenatoki*), *-alde* (*zonalde*), *-leku* (*topaleku*), *-gabe* (*heldugabe*), *-zain* (*hautzain, birkarzain*).

3.5.1.4 Regles morfològiques

- Pèrdua de vocal final i n/r final: *hargin, eguerdi...*
- Conversió de *-di-*, *-gi-*, *-gu-* : *artalde, betoker...*
- Canvis consonàntics: *-n > -r* (*eguraldi*); *-n > -t* (*jatetxe*); *-r > -h* (*uharte*)
- D'altres: africades + b/d/g > fricatives + p/t/k (*Aizkorri, bihozkada, hiztun*)

3.5.1.5 Interjeccions (*nola demontre!, batek daki!, gizajoa!, eutsi!, adi!, et et et!*) i onomatopeies (*di-da, blaust, barra-barra, dinbi-danba, dar-dar, firin-faran, korrosk, zurrut, tripili-trapala, txin-txin...*).

3.5.1.6 Mots transparents o pròxims. Falsos amics: *premia, enbarazu egin...*

3.5.1.7 Préstecs i mots d'origen estranger: *zine, aktore, gidoi, presidente, tablet, proiektore...*

3.5.1.8 Frases fetes, dites i refranys: *dagoenean bonbon, ez dagoenean egon; gogoko lekuan aldaparik ez; balizko errotan irinik ez...*

3.5.2 Morfosintàctics

Elements constituents de l'oració

3.5.2.1 El substantiu

3.5.2.1.1 Tipus de substantius: animats (persones i animals) / inanimats, (plantes i objectes), comptables/incomptables (*zauri, laztan versus min, maitasun*), comuns/propis (haritz / (H)aritz, lur/Lur) col·lectius (*persona, jende, zuhaitz versus jendetza, jendarte, pinudi*).

3.5.2.1.2 El sintagma nominal: formació, ordre dels elements (substantiu + adjectiu, són excepcions els adjectius derivats amb els sufixos *-tar* i *-dun*). Elements imprescindibles i facultatius.

3.5.2.1.3 L'indeterminat *mugagabea*: usos. Numerals (*Bi emakumeren gaineko filma da. Film horretako bi emakumeak adinekoak dira*); partitiu (*ez dago galbiderik*); *elkar* (*ez diogu ezer esan elkarri*); *non* (*zorretan, egun argitan, izerditan*); determinants quantificadors indeterminats (*hainbat, zenbait, edozein...: hainbat zinema-zuzendari etorriko dira; afrikar askok ez dute jatekorik*); comparatiu (*ez dut zuk adina lagun Katalunian*); predicat (*presidente aukeratu dute*); prolatiu (*tontotzat jotzen gaituzte*).

3.5.2.2 Els determinants

3.5.2.2.1 Articles

- Article de proximitat *-ok* (*Ikaskideok, zer diozue esan dudanaren gainean?; Euskaldunok gogoko izaten dugu festa giroan ibiltzea*)

- Distinció *-a / bat*. (*Lagun bat topatu nuen Jaialdia eta laguna izan nuen bidaide aste osoan*)

- *Bat / batzuk* (*Bakar batek behar omen zuen, besteek ez zuten nahi izan*)

3.5.2.2.2 Demostratiu: neutres (*hau, hori, hura, hauek, horiek, haiek, haiengana, hauengana, honengan, hauengan*) i intensius (*hauxe, horixe, hantxe: hauxe da aipatzen nizuen dokumentala*).

3.5.2.2.3 Quantificadors.

- Determinats: fraccions, percentatges i distributius; mides (*%eko hamar, hamar eurotan erosi, bost kilometroko ibilaldia*); expressions numerals (*zu eta biok, bederatzietan onena*).

- Indefinits (declinació): *zenbait, hainbat, ugari, gutxi, hainbeste, makina bat, franko* (*Hainbeste lagun elkartu al zineten, bada? Makina bat bizkaitar izango zineten, ezta?*).

- Distributius: *banaka, bina* (*bina liburu erosi dituzte*).

- Generals (declinació): *guzti, dena, oso* (*hori guztia esan al zizuen?*).

3.5.2.2.4 Determinants indefinits (declinació): *zer, edozer, zein, edozein* (*edozein zientzialarik esango dizu hori*).

3.5.2.3 Els pronoms

3.5.2.3.1 Els pronoms personals intensius, reflexius (*-en burua: gure burua zaindu beharra dugu*) i recíprocs (*elkar* i *bata bestea: tamalez, elkarrengan ez dugu konfidantza handirik; bata bestearenganako konfidantza txikia da*).

3.5.2.3.2 Els indefinits

- Derivats dels interrogatius: *inor, norbait, edonor; ezer, zerbait, edozer; nor edo nor; zer edo zer; norbera, nor bere* (*norbaitek jakingo du ikasleen artean inork ezer beharko duen*)

- El pronom *beste*: *ariketa berri bat jarri behar dizuet versus beste ariketa bat jarri behar dizuet*.

3.5.2.4 L'adjectiu

- Simples: *duin, trakets, txukun, fin, atsegin, ozpin, gordin, zozo, garratz, mikatz, lizun, min, goxo, latz, larri...*

3.5.2.4.1 Izenlaguna

- Sufix *-ko*: Sintagma nominal + *-ko* (*hitzeko laguna, jateko gogoa, begi urdineko aktorea*); SAdv. + *-ko* (*Donostiarako autobusa*); verb + *-ko* (*esan beharreko kontua*).
- Sufix *-(r)en* (*Jon Garaño(ren) eta Aitor Arregiren azken filma*).
- Esamoldeak: *-arena egin* (*aktore horrek poliziarena egiten dut telesail horretan*).
- Norekiko (*lagunekiko errespetua ezinbestekoa da*).
- Norenganako (*hemendik zubirainoko errepidea hartu behar dugu*).

3.5.2.4.2 Morfologia de l'adjectiu.

Expressió de grau. Graduadors autònoms (*nahiko, samarra, izugarri: izugarri motela da tren hori*) i duplicació (*fin-fina da langile hori*).

Expressió de la comparació:

- Desigualtat: *are ... -ago, hainbat eta ...-ago, gero eta ...-ago* (*gero eta hizkuntza gehiago hitz egiten dira hirietan*).
- Excés: *-egi* (*bizikleta elektriko hori garestiegia da*).
- Superioritat: *ahalik eta ...-en; hain* (*hain da nekeza arabiera ikastea!*).
- Igualtat: *hain, honen, horren / hainbeste, honenbeste, horrenbeste* (*hainbeste lagun etorriko al dira, bada?*).

Casos irregulars: *hobe, onegi, onen* (*ez dut esango pintxo hori onena denik, mugikor hori gehintsuenak baino hobe da*).

3.5.2.4.3 Posició dels elements adjectius dins del sintagma: *izenondoak i izenlagunak* (*izugarritzko aktorea, eszena hunkigarria*).

3.5.2.4.4 L'aposició: explicativa i especificativa (*80 egunean filma, adineko bi emakumeren harremana ardatz duena, harribitxi bat da*).

3.5.2.4.5 Usos de: *bera/berdina* (*leku berean egin genuen ospakizuna, nahiz eta gustu berdinekoak ez garen*); *-a bera/ø bera* (*zuzendariak berak azalduko digu; argi dago ez dela zuzendari bera*); *besterik ez/baizik ez* (*leku atsegin bat besterik ez zuten nahi*); *huts* (*gaztetxo hori alproja hutsa da, ez dago zalantzarik*).

3.5.2.5 El verb

3.5.2.5.1 Tipus de verbs

- *Nor i nork* (Els quatre règims verbals: *nor, nor-nori, nor-nork, nor-nori-nork*)
- Sintètics (*izan, egon, joan, ibili, etorri, etzan, ukan, eduki, jakin, eraman, ekarri, esan, iruditu, iraun*) i perifràstics.

3.5.2.5.2 Formes no personals.

- La nominalització. Aspecte perfectiu i imperfectiu de la nominalització (*bizitza/bizi izana: Pompeu Fabrarri gaztetan Bilbon bizi izanak izugarri lagundu omen zion*).

- El gerundi: *-(e)z* (*hanka sartuz ikasten dira hizkuntzak*), *-ta* (*etxetik atera erosketak egin*).

Zituen), *-(r)ik/ta (gurasoek bultzaturik hasi zen zirkoan), -(ela) (liburua eskuan zuela kalean barna ikusi genuen), -ka (arnasestuka iritsi zen), -(e)an (ihesean zebilen, noraezean).*

- El participi: adjectiu (*gela itxiaren usaina dago*); adverbi (*nekatuta dago*) i substantiu (*jan-edana*).

3.5.2.5.3 Formes personals: temps i aspecte.

Aspecte: *-tu, -t(z)en, -ko.*

Altres formes d'expressar l'aspecte perfectiu: *ikusita nago, ikusita daukat/dut, ikusia naiz, egona naiz (filme hori ikusita daukagu eta bertan azaltzen den herrian ere egonak gara).*

Altres formes d'expressar l'aspecte imperfectiu, *ohi: astebuetan etxeko garbiketa senarrak egin ohi du.*

Altres formes d'expressar el futur: *-t(z)ekoa izan/ukan, -t(z)eko egon/eduki (Maddi etortzekoa da biharko bazkarira baina ikusteko dago garaiz iritsiko ote den).*

Altres formes d'expressar el passat, *iragan geroa: -ko + auxiliar (argazki honetan gure amonak 20 bat urte izango zituen).*

Aditz-oina, usos: amb l'imperatiu (ohar zaitezte), potencial (ikus genezake) i subjuntiu (etor zaitezten, ikus dezagun).

El subjuntiu: finalitat (*hau guztia azaltzen dizuet bidaiatzea zenbat gustatzen zaidan ikus dezazuen*)

- Verbs sintètics:

Nor i Nor-nork: totes les formes sintètiques d'ús actual.

Nor-nori: egon, nor 3a persona, indicatiu present i passat (ez dago batere argi nori dagokion hori dena jasotzea, iaz niri zegokidan eta gustura egiten nuen)

- Verbs perifràstics:

Nor: indicatiu, condicional i potencial; subjuntiu.

Nor-nori (nor: 3a persona): Indicatiu, condicional i potencial present.

Nor-nork (nor: 1a i 3a persona): indicatiu present (incidint en les formes plurals) i passat; condicional i potencial; subjuntiu.

Nor-nori-nork: indicatiu passat; condicional, potencial; imperatiu.

- Altres formes d'expressar el potencial: *joatea dauka / joaterik ez dauka.*

3.5.2.5.4 Modalitat (perífrasis verbals).

- *Ari izan, ahal izan / ezin izan, behar izan, nahi izan, balio izan, gogoko izan, gorroto izan, merezi izan, damu izan (Gurasoen laguntza ekonomikoa behar izaten zuen pelikulak grabatzen hasi ahal izateko, egun Tabakalerako ari da lanean).*

3.5.2.5.5 Locucions verbals.

- Substantiu + *egin, eman, hartu (estropezu egin, amore eman, gogoan hartu...).*

3.5.2.5.6 Verbs factitius: *arazi, eragin (egoera horrek jende asko sufriarazten du; barrea eragin zigun pasadizo xeblebre hark).*

3.5.2.5.7 D'altres:

Verbs: *loak hartu, borrokatu, jolastu/jokatu, deitu, eutsi, lagundu, funtzionatu...*

Particulars verbals: *Omen (Hizkuntzalaritza ikasi omen zuen Salamancan), ote (ez dakigu garaiz iritsi ote zen helmugara, etorkizunak zer erakutsiko ote digu?).*

3.5.2.5.8 L'element inquirit (galdegaia): amb el verb *egin (ez omen zekien nola baina asmatu egin zuen); sintètics (jakin badakit; bertan ere badago).*

3.5.2.6 Els adverbis

3.5.2.6.1 Tipus d'adverbis

- Sufixos de derivació (*aditzondoak*): *-ki (poliki, ederki, gaizki), -ka (txandaka), -ro (astiro) -to (ederto), -ik (zutik, bilutsik, oinutsik), -la (bestela, bezala).*
- L'adjectiu com a adverbi (*argi dago, oker zaude...*).
- Derivats dels demostratius: *honen/horren/hain, honela, hantxe.*
- Derivats dels interrogatius: *inon/nonbait/edonon; inoiz/noizbait/edonoiz; inola/nolabait/edonola (edonon saltzen dituzte horrelakoak).*
- Graduadors: *izugarri, ikaragarri, erabat, zeharo, guztiz... (guztiz oker zaudela uste dut)*
- Dubte: *antza, dirudienez, itxuraz, zalantzarik gabe (antza, ez da berriz etorriko)*
- Gero: *garestia da, gero!*
- Opinió: *nonbait (ez dira denak etorri, nonbait).*
- Expressions: *tirriki-tarraka, plisti-plasta... (motel dabil, tirriki-tarraka iritsi da).*

3.5.2.6.2 Locucions adverbials: *nire uste apalean, nire ustetan, antza/itxura denez, nonbait, badaezpada ere, horiek horrela, aurrerantzean, ezinbestean, nolabait, zorionez, zoritxarrez, tamalez (nire ustetan hedabideek lau haizetara zabaldukotako berria ez da egia. Antza denez, kontrastatu gabeko albistea da).*

3.5.2.6.3 La posposició:

Nor / partitiboa gabe: *hitzik gabeko marrazki bizidunak*

Noren alde / noren kontra: *feminsmoaren aldeko aldarria egin dute gaur goizeko prentsaurrekoan, indarkeriaren kontrako mezuak entzun dira manifestaldian zehar.*

Nori buruz: *antzerki garaikideari buruzko liburua oparituko diogu.*

3.5.2.6.4 Repeticions: *dagoen-dagoenean, hortxe-hortxe, ozta-ozta, bete-betean, barra-barra, tirriki-tarraka, plisti-plasta, blai-blai (ozta-ozta hartu dugu trena, euria barra-barra ari baitzuen, eta blai-blai iritsi gara geltokira).*

3.5.2.7 La declinació

3.5.2.7.1 Els casos: gramaticals, d'espai i temps, i d'altres (*Nor, nork, nori, non, noren, nora, norantza, zergatik/ norengatik, nondik, norekin, nongo, norentzat, zertaz*).

3.5.2.7.2 Distinció:

Singular / plural / *mugagabea (Bi adineko emakumeren gaineko istorioa kontatzen digu Liburuak. Bi emakumeak lagunak izan ziren umetan)*

- Noms animats i inanimats: *norengan, norengana, norengandik, norengainaino, norantz/norat / norenganantzat (Maiteren etxera jo dut, lagunarengana jotzen baitut triste nagoenean).*

- La -a orgànica (*Indarkeria hutsa da, bidaia agentziara jo dugu informazio eske, literatur jardualdiek katalan eta euskal literatura izango dute hizpide*).

- Prolatiu: *-tzat (erruduntzat jo zuten lapurra).*

- D'altres: alguns noms propis (*Euskal Herriko eta Bizkaiko zenbait txokotan etxeen jabea emakumezkoa bazen harek ematen zien abizena seme-alabei*) i paraules amb diftong final
- au (*gau, lau: lauretako trena hartzea komeni zaigu gaueko trena beteta dator-eta*).

3.5.2.7.3 Declinació de pronoms, determinants i quantificadors

3.5.2.8 L'oració simple

3.5.2.8.1 Estructura de l'oració.

- Ordre dels elements de l'oració. L'element inquirít: distinció entre *mintzagaia*, tema, i *galdegaia*, element inquirít o rema (*Zinema-zuzendaria ezagutzeko irrikan nengoen baina zinema-zuzendaria berandu iritsi da hitzaldira eta gutako asko haserretu egin gara*)
- Partícula *al*: *berak esan (al) zuen?*
- Declarativa afirmativa (*baietz etorri!*) i negativa (*ezetz etorri!*), i interrogativ (*Ekarriko ote du?*)
- Exclamativa: estructures negatives (*ulertuko ez dut ba!, ez zaio makala gertatu!*); de repetició (*esan badut, esan dut!*); *Nor eta Pello!*; *Eskerrak + -(e)n (Eskerrak etorri den!); -(r)en (gure poza!), -(e)nean (dokumentu osoa ezabatu ez duenean!)*. Interjeccions i d'altres.
- Imperativa: *ez zaitezte mutu gelditu, mugi ezazue mingaina!*

3.5.2.9 L'oració composta

3.5.2.9.1 La subordinació

- Oracions subordinades substantives: *-(e)la/-(e)nik (ez dut uste Goya saria lortuko duenik), -t(z)eko (pintxo bana prestatzeko esan digute), -t(z)ea(k) (hizkuntza gutxituak ikasteak balio handiagoa izan behar luke gizartean), -(ea)... -(e)n (ea gustatzen zaizuen ekarri dizuedana), -(e)lako ustea (generoen arteko harremank osasungarriagoak izango direlako ustea dugu), -(e)lakoan (txapelketa irabaziko dutelakoan nago), baietz / ezetz (ezetz asmatu zer dagoen barruan!)*.
- Oracions subordinades adjectives: *-(e)na (emakume eder hori, argazkian eserita azaltzen dena azaltzen dena amona Ixabel da, -(e)neko (argazki hau amonaren etxean bizi ginenekoa da), tako/riko (dotore jantzitako hori liburuaren idazlea omen da)*.
- Oracions subordinades adverbials: temporals *-(en) guztietan, bakoitzean (iristen nintzen bakoitzean gauza bera esaten zidan), -(e)n orduko (abestia entzun orduko negarrez hasten nintzen)*; condicionals: *-ba (ikusiko banu, ezagutuko nuke; ikusi banu, ezagutuko nuen), -(e)z gero (ospakizunera etorri gero, primeran pasako duzue), -t(z)ekotan (etortzekotan garaiz etorri), ezik (denak etorriko dira zu izan ezik)*; causals: *bait (zenbait ohitura ez ditugu ezagutzen, ez baikara bertakoak), -(e)la eta (ez omen da etorriko biharko greba dela eta), -t(z)eagatik (mila esker gu gogoan izateagatik)*; finals: *-t(z)earren (min ez ematerren, ez dio deus esan), -t(z)era/-t(z)eko, -t(z)eagatik, -t(z)eko asmotan (Lazkaoko barnetegira joateko asmotan dabilta)*; concessives: *ba-... ere, -ta ere, arren (berandu bada ere, zuekin geldituko naiz kopa bat hartzen)*; modals: *-(e)n bezala, -(e)n gisa, -(e)n antzera, ahala... (handitu ahala, ilea iluntzen joan zitzaion)*; comparatives: *-(e)n bezain (ez*

da uste genuen bezain eskuzabala), beste/adina (horrek ez daki zuk adina) zenbat eta... orduan eta... (zenbat eta gehiago eman, orduan eta gehiago eskatuko dizu).

3.5.2.9.1 La coordinació

Copulatives (*emendiozkoak*): *eta, ez bakarrik...ere (ez bakarrik Miren, besteak ere berandu datoz); disjuntives (hautakariak): edo...edo, ala...ala, bestela, nahiz... nahiz... (nahiz beltzez nahiz morez jantzi gaitezke larunbateko festarako); adversatives (aurkaritzakoak): baina, ordea, baizik (Miss Unibertsoa ez omen da emakumea, transexuala baizik); distributives (banatzaileak): ez... ez...; bai... bai...; (alde batetik)...bestetik (ez gaur, ez bihar); causatives: nolako... halako (nolako bizitza, halako heriotza).*

3.5.3 Fonètico-fonològics

3.5.3.1 Sons i fonemes vocàlics. Diftongs ascendents (/ai/, /ei/, /oi/, /au/, /eu/). Absència de diftongs descendents. Els hiats: [*Donos.ti.a*], [*Jus.ti.zi.a*], [*Fun.tzi.o.a*]

3.5.3.2 Sons i fonemes consonàntics. Sistema de sibilants (/tz/, /tx/, /ts/, /z/, /s/, /x/). Valor de la -r en posició final de paraula (*gaur egun*).

3.5.3 Processos fonològics, assimilació: *ez balego >ezpalego, ez balitz >ezpalitz*

3.5.3 Processos fonològics, canvis fonetics: palatalització (/in/>(iñ): *adina*; (/il/>(ll): *botila*).

3.5.3 Accent, ritme i entonació: El doble accent en paraules llargues (emákumeà). L'accent canvia de lloc quan declinem les paraules o conjuguem els verbs. El sintagma (grup fònic) i l'oració (*mintzagaia i galdegaia, Respetar les pauses o l'absència de pausa entre els sintagmes: [Maialen Lujanbiok] [2017ko Bertsolari Txapelketa Nagusia irabazi zuen]*)

3.5.3 Adaptació fonètica dels préstecs (*funtzionario, sozioekonomiko, erreferendum, unibertsitate...*)

3.5.3 Aproximació a les regles d'ús dels parlants nadius.

3.5.4 Ortotipogràfics

3.5.4.1 L'alfabet.

3.5.4.2 Vocal epentètica davant de la -r: *arropa, errege, erreferendum...*

3.5.4.3 Ús de les majúscules i minúscules (*Donostian jaiotako donostiarrak ez dira hainbeste*)

3.5.4.4 Representació gràfica de fonemes i sons.

3.5.4.5 Estructura sil·làbica. Divisió de paraules a final de línia.

3.5.4.6 La palatització dels substantius i dels adjectius: -dd, -ll, -tt (*ttikia*)

3.5.4.7 La palatització per crear formes hipocorístiques: *gozo/goxo, zuhur/xuhur, zintzo/txintxo*

3.5.4.8 La grafia h: números i demostratius; la posició (*hazi, hezi, ahala, oihan...*)

3.5.4.9 Adaptació fonètica dels noms estrangers (*Erroma, Bartzelona, Valentzia, Pirinioak...*)

3.5.4.10 Ús dels signes de puntuació: la puntuació com a recurs de cohesió d'un text escrit.

- 3.5.4.11 Els dos punts: enumeració, exemples, salutacions d'inici de cartes i hores (*Jendea oinutsik dabil: beroa ari du; bi ahizpa ditu: Miren eta Laida; 20:15ean helduko da*).
- 3.5.4.12 El punt: absència i presència del punt en abreviatures en sigles (*EAE, AEB, EGA*); ordinals (*XX. mendean, 3.etik 8.era*), xifres (*1.500 liburu*) abreviatures (*etab., adib, or.*), al final de càrrecs i noms (*Agirre and.*)...
- 3.5.4.13 La coma: enumeracions en combinació amb el punt i coma; absència de coma entre l'element inquirit i el verb; per evitar ambigüitat; davant de coordinades adversatives i distributives; ús de la coma amb els connectors; ús de la coma amb aposicions, vocatius, salutacions i dates, expressió de duplicitat en refranys i dites (*etortzen denean, esango diogu; Jon, etorri hona; atzo, etxeko atarian; festari dagokionez,...; eta, horrezaz gain, edozein gonbidaturekin etor zaitezket; gaur, maiatzak, 13; egun on, adiskideak; elur urte, gari urte*).
- 3.5.4.14 Punt i i coma: per separar oracions unides per un lligam lògic, en enumeracions complexes, davant de conjuccions adversatives i concessives llargues (*Dakienak badaki; ez dakienak baleki*).
- 3.5.4.15 Punts suspensius: en omissions de text entre claudàtors. Enunciats incomplets.
- 3.5.4.16 Signes d'interrogació i exclamació: obligatorietat al final. Ús en oracions, grups nominals, adverbis o interjeccions.
- 3.5.4.17 El parèntesis: per a incisos. Intercalació d'informació secundària en el discurs.
- 3.5.4.18 El guió: paraules compostes, diàlegs, llistes, index (*gazi-gozaok*), declinació de paraules estrangeres quan no són conegudes (*Puigdemont-i egindako elkarrizketa*), separació de sil·labes.
- 3.5.4.19 Guió llarg: intercalació d'informació secundària en el discurs.
- 3.5.4.20 Barra: opcionalitat.
- 3.5.4.21 Cometes: expressar ironia, col·loquialisme, argot, vulgarismes, eslògans, títols...
- 3.5.4.22 La data (*2018ko urriaren 4a*).
- 3.5.4.23 Els ordinals (*8.a, zortzigarrena*).
- 3.5.4.24 Paraules compostes: juntes o separades, guionet, pèrdua de la vocal final del primer element de composició (*hitz egin, emakume-sendagilea, emakume sendagilea, lorontzia, burkoa*).
- 3.5.4.25 Grafia dels quantitius determinats: fraccions, percentatges... (*hirutik bat erretzaileak dira, %eko bost emakumezkoak dira*).

4. Criteris d'avaluació

1. Comprèn i produeix textos escrits de certa longitud, detallats i ben estructurats, articulats de manera clara i coherent, en contextos d'ús comú, i més específics dins del seu camp d'interès o d'especialització, mostrant confiança en l'ús de diferents registres i estils. Pot cometre errors esporàdics o no sistemàtics que no afecten a la comunicació.
2. Comprèn i produeix textos orals monològics i dialògics, de diferents tipus i de certa longitud, articulant el seu discurs de manera clara i coherent, mostrant confiança en l'ús de diferents registres (formal, neutre o informal). Pot cometre errors esporàdics o no sistemàtics que pot corregir retrospectivament i sense fer gaire evident que està buscant les paraules que necessita.

3. Mostra un alt grau d'independència en la lectura adaptant l'estil i la velocitat als diferents textos i finalitats. Reconeix els valors i significats associats a convencions de format, tipogràfics, ortogràfics i de puntuació, generals i menys habituals, així com abreviatures i símbols d'ús comú i més específic.
4. En l'escolta de textos orals, discrimina patrons sonors, accentuals, rítmics i d'entonació d'ús comú i més específics segons les diverses intencions comunicatives. Aprecia les diferències de registre, d'estils i d'accents estàndard.
5. Demuestra en la comprensió i producció de textos orals o escrits i en actes de mediació un coneixement prou profund dels aspectes socioculturals i sociolingüístics generals i més específics de les cultures on es parla l'idioma, relatius a costums, usos, actituds, valors i creences, que ha integrat a la seva competència intercultural. Supera les diferències pel que fa a les llengües i cultures pròpies i els estereotips.
6. Utilitza estratègies adequades per a la comprensió del sentit general, la informació essencial, els punts principals, els detalls més rellevants, i les opinions i actituds, tant implícites com explícites, dels parlants i dels autors, clarament senyalitzades en el text oral o escrit, fent les inferències necessàries.
7. Utilitza eficaçment, amb certa naturalitat i amb flexibilitat les estratègies més adequades per a la producció de textos orals i escrits. En la interacció i producció escrita, desenvolupa a partir d'un esquema previ els punts principals, bé donant exemples o afegint comentaris i detalls rellevants, i integra de manera apropiada informació rellevant procedent de diferents fonts. En la interacció i producció oral, planifica el discurs segons la situació comunicativa (propòsit, interlocutors i canal) i en fa un seguiment i una reparació mitjançant procediments variats (p. e. paràfrasis, circumloquis, gestió de pauses, variació en la formulació) de manera que la comunicació es realitzi sense esforç per part seva o dels interlocutors.
8. Distingeix les intencions comunicatives tant principals com secundàries del text, i aprecia les diferències d'intenció i de significat dels diferents exponents de les funcions comunicatives segons el context, el gènere i el tipus de text. En la producció i interacció oral i escrita escull d'entre un repertori més ampli les estructures lingüístiques adequades al propòsit comunicatiu.
9. Organitza el text oral o escrit de manera clara i coherent, adaptant el registre i l'estil, o aplicant altres mecanismes d'adaptació contextual per expressar-se apropiadament segons la situació i el propòsit comunicatiu (macrofunció, gènere i tipus de text).
10. Utilitza adequadament sense errors que causin malentesos els patrons comuns d'organització i els recursos de cohesió d'ús comú i més específic, adaptant-se al gènere i al tipus de text. Produeix descripcions i narracions clares i detallades, argumenta eficaçment, expressa i matisa els seus punts de vista, indica el que considera important, desenvolupa les idees amb exemples, comentaris i detalls adequats i rellevants, utilitzant algunes estructures complexes.

11. Reconeix i utilitza adequadament, oralment i per escrit, un ampli repertori lèxic, comú i més especialitzat, relacionat amb els propis interessos i necessitats en l'àmbit personal, públic, educatiu i professional, així com expressions i modismes d'ús comú, connotacions i matisos. Pot tenir alguna dificultat amb expressions poc freqüents i reformula amb flexibilitat per evitar repeticions o quan no troba una expressió més precisa.

12. Es comunica amb claredat, amb suficient espontaneïtat i un ritme bastant uniforme, sense manifestar ostensiblement que ha de limitar el que vol dir. Pronuncia i entona de manera clara i natural.

13. Pronuncia i entona de manera clara i natural.

14. Tot i que pugui manifestar influència de la seva llengua primera, utilitza amb certa correcció els patrons ortotipogràfics d'ús comú i més específic (p. e. parèntesis, guions, abreviatures. etc.), i aplica amb flexibilitat les convencions formals més habituals de redacció de textos tant en suport paper com digital.

15. En situacions on cal mediació identifica i transmet amb claredat, eficàcia i certa naturalitat, oralment i per escrit, tant el to i les intencions dels parlants o autors com el sentit general, la informació essencial, els punts principals, els detalls més rellevants, i les opinions i actituds dels autors, tant implícites com explícites, clarament senyalitzades, sobre assumptes relatius a la seva especialitat i interessos i sobre temes més generals. Adapta els textos al propòsit, la situació, els participants i el canal de comunicació,

16. Demostra conèixer amb profunditat i aplica adequadament a l'activitat de mediació, els aspectes socioculturals i sociolingüístics generals i més específics que caracteritzen les cultures i les comunitats en què es parla l'idioma, així com les seves implicacions més rellevants, i sap superar les diferències respecte a les llengües i cultures pròpies i els estereotips, expressant-se apropiadament en situacions diverses i evitant errors importants de formulació.

17. Interactua i media oralment i per escrit, en intercanvis cara a cara i en línia, amb flexibilitat, eficàcia i de manera col·laborativa, iniciant, mantenint i finalitzant el discurs adequadament. Gestiona la interacció, fent un ús eficaç dels torns de paraula, monitoritzant el discurs amb intervencions adequades, confirmant la seva comprensió, demanant l'opinió de l'interlocutor, invitant a altres a participar, i contribuint al manteniment de la comunicació, repetint o reformulant el que s'ha dit, fent preguntes per aprofundir en alguns aspectes que considera importants, i resumint la informació i els arguments quan és necessari per aclarir el fil de la discussió. A més col·labora en la creació de significat comparant, contrastant, resumint, organitzant i detallant apropiadament la informació, suggerint sortides de compromís, un cop analitzats els avantatges i els inconvenients.

18. Coneix i selecciona eficaçment, les estratègies més adequades per transmetre el missatge amb claredat i eficàcia com ara fer inferències; fer un seguiment i una reparació mitjançant procediments variats (p.e. paràfrasis, circumloquis, gestió de pauses, variació

en la formulació, ampliació o condensació de la informació); matisar els seus punts de vista, emfatitzant el que considera important i ampliant amb exemples, comentaris i detalls rellevants; variar la formulació amb flexibilitat per evitar repeticions freqüents o quan no troba una expressió més precisa; o seleccionar recursos lingüístics amb flexibilitat segons la intenció comunicativa en el context específic.

19. Interactua i facilita la interacció entre les parts a través de les tecnologies digitals amb el comportament adequat segons el mitjà i el destinatari. Adapta la informació d'acord amb l'eina digital escollida, col·labora a distància i sap donar i rebre feedback per construir continguts de forma col·laborativa.